

Projekti rahastamise taotluse kohustuslikud lisad.

1. Ehituslikud projektid s.h rajatised, välja arvatud veemajanduse programmi projektid mille nõudeid on täpsustatud punktis 5).

1.1. **Koopia ehitusprojektist** vähemalt eelprojekti staadiumis (ehituslikud projektid ilma käibemaksuta maksumusega üle 10 tuh euro, välja arvatud maastikupilti kahjustava kasutusest väljalangenud ehitise likvideerimise alamprogrammi projektid, mille puhul tuleb esitada lammutusprojekt sõltumata maksumusest (vt.p1.14).

Ehitusprojekt peab vastama majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.09.2010 määrusele nr 67 „Nõuded ehitusprojektile“. Ehitusprojekt peab kirjeldama ehitusliku projekti täpset tehnoloogilist lahendust koos joonise, seletuskirja ja projekti eelarvega, milles on detailselt lahti kirjutatud kõik planeeritavad tööd ja tarnitavad seadmed koos eeldatavate maksumustega. Alates 120 tuh eurost (käibemaksuta) ehitusliku projekti puhul peab ehitusprojekt sisaldama ka alternatiivide võrdlust, mille põhjal on selgunud tehniliselt, majanduslikult ja keskkonnakaitseliselt selgelt parim alternatiiv. Ehitusprojekti koostaja peab vastama Ehitusseaduses (<https://www.riigiteataja.ee/akt/728982?leiaKehtiv>) § 41 lg 1 kehtestatud tingimustele, mille kohaselt on isikul õigus projekteerida kui ta on ettevõtja äriseadustiku tähenduses ja tal on kehtiv MTR registreering ning peab olema pädev isik kellel on olemas nõutud kvalifikatsioon vastavat tööd teha.

Ehitusprojekt ei tohi olla vanem kui kaks aastat.

1.2. **Koopia tasuvusuuringust** on nõutav ehitiste rajamise- ning rekonstrueerimise või muude investeeringu projektide rahastamise taotlemisel, kui projekti maksumus ilma käibemaksuta on üle 640 tuh euro. Juhul, kui projekti investeering toimub jätkuprojektidena etappide kaupa ning kõikide etappide koguinvesteering viimase ning järgneva 3 aasta jooksul ületab 640 tuh eurot, on kohustus esitada tasuvusuuring.

Tasuvusuuring (finantsanalüüs) peab olema koostatud ehitusprojekti alternatiivide võrdluse põhjal selgunud parimale alternatiivile. Tasuvusuuringus peavad olema hinnatud projekti elluviimisega (ehitusega) ja eksploatatsiooniga seotud kulud ja tulevikus teenitav tulu. Tasuvusuuring peab olema koostatud 30. aastase perioodi kohta ning kogu taotluse koostaja tegevuspiirkonna põhiselt.

Tasuvusuuring ei tohi olla vanem kui kaks aastat.

1.3. **Koopia erastamise- või ostu-müügi lepingust või mõnest muust dokumendist** millest nähtub, et reostuskolde likvideerimise või objekti korrastamise kohustus ei lasu taotlejal.

1.4. **Tõend maa, ehitise, vara või seadmete omandi või valduse kohta**, kokkulepe maa või ehitise omanikuga/valdajaga projekti tegevuste lubamiseks või munitsipaliseerimise algatamist tõendav dokumentatsioon või tõendusmaterjal vara ja seadmete omandi kohta (keskkonnakorralduse, atmosfääriõhukaitse, maapõue, jäätmekäitluse ja looduskaitse programmi projektide, korral).

- 1.5. **Keskkonnaameti nõusolek** kui MTÜ/SA, ettevõtja, omavalitsus või haridus/teadusasutus viib töid läbi tema poolt hallataval objektil või kaitsealal.
- 1.6. **Koopia hinnapakumisest** võimalikult tarnijalt või tööde teostajalt. Projekti rahastamisel peab toetuse saaja järgima finantseerimise korra punktis 10 kirjeldatud nõudeid hangetele.
- 1.7. **Joonis mõõtkavas 1:10000** objekti asukoha kohta.
- 1.8. **Väljavõte kaitsekorralduskavast** kui töö viiakse läbi kaitsealal (võib lisada elektroonilise dokumendi veebipõhise lingina).
- 1.9. **Väljavõte riiklikust jäätmekavast, kohaliku omavalitsuse volikogu poolt kinnitatud jäätmekavast ja jäätmehoolduseeskirjast** (jäätmekäitluse projektid, lisada elektroonilise dokumendi veebipõhine link, lisada juurde viited vastavatele lehekülje numbritele).
- 1.10. **Väljavõte kehtivast kohaliku omavalitsuse arengudokumendist.** Kohustuslik lisada kõigile jäätmekäitluse programmi maastikupilti kahjustava kasutusest väljalangenud ehitise likvideerimise rahastamise alamprogrammi taotlustele. (lisada täpne viide esitatud taotluse ja arengudokumendi ühilduvusele, nõutud).
- 1.11. **Väljavõte volikogu otsusest/korraldusest** korraldatud olmejäätmeveo ainuõiguse andmise kohta kui taotlejaks on kohaliku omavalitsuse üksus, mille haldusterritooriumil elab enam kui 1500 inimest (jäätmekäitluse projektid, võib lisada elektroonilise dokumendi veebipõhise lingina).
- 1.12. **Dokumendid**, mis kinnitavad konkursi korraldamist vastavalt Kaugkütteseadusele §14¹ ning majandus- ja kommunikatsiooniministri määrusele nr 47, „Soojuse ostmiseks konkursi korraldamise kord ja pakkumiste hindamise metoodika“. Kohustuslik lisada atmosfääriõhu kaitse programmis juhul kui projekti sisuks on kaugküttevõrguga seotud katlamaja renoveerimine või ehitus. Lisada tuleb soojuse tootmise leping, otsus konkursi korraldamise ja võitja kohta või muu asjakohane konkursi korraldamist selgitav dokument.
- 1.13. **Kinnituskiri**, et ohtlike jäätmete käitlemiseks (kogumiseks, veoks, taaskasutamiseks ja kõrvaldamiseks) on olemas vastavalt Jäätmeseaduse § 73 lg 2 p 1 kohane jäätmeluba (välja tuua jäätmeloa number) jäätmevaldajal või jäätmekäitluskoha kasutusõigust omaval isikul. Nõutud ohtlike jäätmete kogumise ja käitlemise projektide puhul.
- 1.14. **Koopia ehitusprojektist vähemalt eelprojekti staadiumis ehitise lammutamiseks-** nõutud toetuse taotlemisel jäätmekäitluse programmist maastikupilti kahjustava kasutusest väljalangenud ehitise likvideerimiseks.
- 1.15. **Kohaliku omavalitsuse hinnang selle kohta, et tegu on maastiku pilti kahjustava ja kasutusest välja langenud ehitisega.** Kohustuslik lisada ainult jäätmekäitluse programmis maastikupilti kahjustava lagunenud ja kasutusest välja langenud põllumajandus-, tööstus-, või militaarehitise või –rajatise likvideerimise korral.

2. Mitteehituslikud projektid.

- 2.1. **Projektijuhi CV** (lisada kui taotleja on ise tööde teostaja, ei ole nõutud riigiasutuste puhul).
  - 2.2. **Seletuskiri ja kalkulatsioon** eelarves olevate kulude ja ühikhindade selgituseks juhul kui ei ole võimalik lisada hinnapakumisi.
  - 2.3. **Koopia hinnapakumisest** eelarves olevate kulude selgituseks võimalikult tarnijalt, asjade müüalt, tööde teostajalt. Kohustuslik lisada kõigile taotlustele kus projekti ellu viimiseks kavandatakse asjade, seadmete või teenuste hankimist. Projekti rahastamisel peab toetuse saaja järgima finantseerimise korra punktis 10 kirjeldatud nõudeid hangetele.
  - 2.4. **Väljavõte kaitsekorralduskavast** kui töö viiakse läbi kaitsealal, (võib lisada elektroonilise dokumendi veebipõhise lingina).
  - 2.5. **Väljavõte riiklikust jäätmekavast või kohaliku omavalitsuse volikogu poolt kinnitatud jäätmekavast ja jäätmehoolduseeskirjast** (jäätmekäitluse projektid, lisades elektroonilise dokumendi veebipõhise lingi lisada juurde viited vastavatele lehekülje numbritele).
  - 2.6. **Väljavõte volikogu otsusest/korraldusest korraldatud olmejäätmeveo ainuõiguse andmise kohta** kui taotlejaks on kohaliku omavalitsuse üksus, mille haldusterritooriumil elab enam kui 1500 inimest (jäätmekäitluse projektid, võib lisada elektroonilise dokumendi veebipõhise lingina).
  - 2.7. **Keskkonnaameti nõusolek** kui MTÜ/SA, ettevõtja, omavalitsus või haridus/teadusasutus viib töid läbi tema poolt hallataval objektil või kaitsealal.
  - 2.8. **Omavalitsuse kirjalik nõusolek/kooskõlastus** rajatiste ja väikeehitiste rajamise kohta.
  - 2.9. **Joonis mõõtkavas 1:10 000**, millel on näidatud projekti teostamise alad (looduskaitse programmist rahastatavate kaitsealade hooldustööde korral).
  - 2.10. **Kinnituskiri**, et ohtlike jäätmete käitlemiseks (kogumiseks, veoks, taaskasutamiseks ja kõrvaldamiseks) on olemas vastavalt Jäätmeseaduse § 73 kohane jäätmeluba (välja tuua jäätmeloa number) jäätmevaldajal või jäätmekäitluskoha kasutusõigust omaval isikul. Nõutud ohtlike jäätmete kogumise ja käitlemise projektide puhul.
3. **Trükised ja multimeedia (raamatud, ajakirjad, voldikud, ajalehed, filmid, tele- ja raadiosaated, CD ,DVD, veebilehed jms.).**
- 3.1. **Lühikokkuvõtte kavandatud trükise, CD-l, DVD-l või multimeedia-infokandjal üllitise sisust ja projektitulemist.**
  - 3.2. **Koopia levitamise-, tõlkimise-, litsentsi- või muust sellisest lepingust.**
  - 3.3. **Trükiste, CD-de, DVD-de ja muude infokandjate jaotuskava:** millistele asutustele ja kui

palju jaotatakse ning kuidas või kus saaja seda saab kasutada.

- 3.4. **Filmide** puhul selgitada näitamise aeg ja kanal või muu kasutamise ja levitamise viis.
- 3.5. **Tele- ja raadiosaadete** puhul raadio- või telekanali kinnitus saate eetrisse saatmise kohta.
- 3.6. Trükise müügi korral **kalkulatsioon kaanehinna kujunemise ja planeeritava tulu** kohta. Planeeritav tulu tuleb näidata projektis omaosalusena.
- 3.7. Ajakirjade puhul koopia väljaandja **majandusaasta aruandest**.

4. Kõik projektid.

- 4.1. **Põhirahastaja rahastamise tingimused ja esitatud taotluse koopia**, kui taotletakse KIKist kaasrahastamist (võib lisada elektroonilise dokumendi veebipõhise lingina).
- 4.2. Mittetulundusühingutel ja sihtasutustel **põhikirja** koopia.
- 4.3. **Kaasfinantseerijate kinnituskiri** projekti rahastamise kohta (projekti partnerid, välisabi, doonorid, fondid jne).
- 4.4. Maa- või rajatise kasutusega seotud projektide puhul esitada **asukoha skeem ja tõendusmaterjal objekti kasutusõiguse kohta**.
- 4.5. **Kinnituskiri käibemaksukohustusluse staatuse ja mitte tagasi küsimise kohta**, esitavad käibemaksukohustuslased seadusest tulenevate erisuste korral koos viitega Käibemaksuseadusele ja vastavale erisuse paragrahvile (v.t abikõlblike kulude juhend p.3.16.2).
- 4.6. **Tõend riigiabi** ja vähese tähtsusega abi saamise kohta viimase kolme aasta jooksul (esitavad ettevõtjad).
- 4.7. **Maksuameti tõend maksuvõlgade puudumise kohta** (äriühingud, mittetulundusühingud, sihtasutused).
- 4.8. **Viimasel 3 aastal arendatud sarnaste projektide loetelu** (ainult MTÜd ja SAd).
- 4.9. **Esindusõiguse volitus**, kui taotluse allkirjastaja ei ole taotleva asutuse seaduslik esindaja.
- 4.10. **Kulu omahinna arvutamise meetodika** (mootorsõiduki kasutamine, sõidukulu, sidekulu, üldkulu).

5. Nõuded veemajanduse programmi projektidele.

- 5.1. Jääkreostuse alamprogrammi või pinnaveekogude tervendamise ja korrashoiu alamprogrammi taotluse esitamisel **eelprojekt**, joogiveevarustuse ja reoveekäitluse alamprogrammi taotluse

esitamisel **tehnoloogiline projekt**. Nõue kehtib projektidele maksumusega üle 10 000 euro.

Eelprojekt peab detailselt kirjeldama kavandatavate tööde mahtu ja ulatust. Eelprojektis peab sisaldama seletuskiri, projekti eelarve ning joonised. Seletuskiri peab sisaldama olemasoleva olukorra ja planeeritavate tegevuste kirjeldust ning nende vajalikkuse põhjendust. Eelarves peavad olema detailselt kajastatud kõik planeeritavad kulutused. Jooniste hulgas esitada projektala ülevaateplaan, mis kajastab kogu ala ning vajadusel asendiplaanid, kus näidatud kavandatavad tegevused täpsemalt ning väiksemas mõõtkavas.

Tehnoloogilise projekti koostamisel tuleb järgida juhist „Juhendmaterjal tehnoloogilise projekti koostamiseks KIK veemajanduse programmi joogiveevarustuse ja reoveekäitluse alamprogrammi toetuse taotluse kohustusliku lisana“, mis on kättesaadav KIKi kodulehelt www.kik.ee. (Finantseerimise korra lisa 10).

Eelprojekt ega tehnoloogiline projekt ei tohi olla vanem kui kaks aastat. Projekti koostaja peab vastama ehitusseaduse § 41 lõikes 1 kehtestatud tingimustele, mille kohaselt on isikul õigus projekteerida, kui ta on ettevõtja äriseadustiku tähenduses ja tal on kehtiv MTR registreering ning ettevõttes on pädev isik, kellel on olemas nõutud kvalifikatsioon vastava töö tegemiseks.

5.2. Koopia hinnapakumisest võimalikult tarnijalt või tööde teostajalt. Projekti rahastamisel peab taotleja järgima finantseerimise korra punktis 10 kirjeldatud nõudeid hangetele.

5.3. Joonis mõõtkavas 1:10 000 objekti asukoha kohta.

5.4. Joogivee ja reovee projektide korral joogivee ja reovee analüüside koopiad. Sõltuvalt projektiga kavandatud tegevuste ulatusest lisada atesteeritud proovivõtja poolt võetud analüüside koopiad nii tarbija juurest kui enne ja/peale veetöötlust. Heitveeanalüüs tuleb võtta vee-erikasutusloaga ette nähtud kohast.

5.5. Kehtiv keskkonnaameti kooskõlastuse ja volikogu otsuse koopia ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava kooskõlastamise ja kinnitamise kohta.

5.6. Kehtiv ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava joogiveevarustuse või reoveekäitluse alamprogrammist taotlemisel. Lisada täpsed viited esitatud taotluse ja meetmekava ühilduvusele (võib lisada lingi elektroonsele dokumendile). Taotlusele lisatav ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava peab olema vastavuses ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduses sätestatud nõuetega. Lisaks peab arendamise kava kajastama alates 2013.a II taotlusvoorst järgmist:

5.6.1 keskkonna- ja sotsiaal-majanduslike näitajate nagu pinnakate, põhjavee, põhjaveevarude, pinnavee, reostusallikate, maakonna ühe leibkonnaliikme aasta keskmise netosissetuleku, elanikkonna maksevõime, vee-ettevõtja kliendigruppide, ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni, vee-ettevõtja andmete, tarbitud ja tarbitava vee koguste, torustikuleketest tingitud veekadude, hinnangulise infiltratsiooni suuruse ja piirkonna muude kava seisukohalt oluliste iseärasuste kirjeldus;

5.6.2 ühisveevärgi ja -kanalisatsioonisüsteemide asukoha ning nende süsteemide (puurkaev-pumplate, veetöötlusjaamade, survetõstepumplate, veetorustike, tuletõrjehüdrantide,

ühisvoolu- ja lahkvoolukanalisatsiooni, lokaalsete puhastusseadmete, reoveepumplate, purgimissõlmede, reoveepuhastite ja sademeveekanaliseerimise, tulekustutusvee saamise lahenduse) tehniline kirjeldus ning seisukorra ja sobivuse hinnang;

- 5.6.3 vee-ettevõtja finants-majanduslike näitajate lühi- ja pikaajaliste investeerimisprogrammide kirjeldus ning ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni (sh sademeveekanaliseerimise) teenusehindade prognoos 12 aastaks aastate kaupa, investeringute allikad ning veeteenuse pakkumiseks vajaliku põhivara kirjeldus ja seisundi hinnang;
- 5.6.4 lähtudes punktides 5.6.2 ja 5.6.3 kohaliku omavalitsuse üksusele sobivate planeeritavate tehniliste lahenduste iseloomust;
- 5.6.5 kohaliku omavalitsuse määratud perspektiivsete ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniga kaetavate alade kaardid.

5.7. **Taotleja kinnitus**, et toetust ei taotleta uuslamu piirkonna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamiseks (veemajanduse programmi reoveekäitluse ja joogiveevarustuse projektid).

5.8. **Kinnitus** selle kohta, et veemajanduse programmi joogiveevarustuse või reoveekäitluse alamprogrammi on esitatud taotlus vaid ühe asula või reoveekogumisala lõikes. Nõue ei kehti joogiveetöötlusseadmete ja -hoonete rekonstrueerimise projektide korral, kui taotluses on asulate kaupa selgelt välja toodud ja eristatavad taustaandmed (liitunute arv, veeanalüüsid jne.) ning kulud iga objekti kohta.

5.9. **Koopia ühisveevarustuse- ja -kanalisatsiooniteenuse hinna kehtestamist kinnitavast dokumendist** (veemajanduse programmi reoveekäitluse ja joogiveevarustuse projektid) - taotlusele tuleb lisada kohaliku omavalitsuse poolt kinnitatud dokumendid, mis tõendavad planeeritavas projektipiirkonnas taotluse esitamise hetkel kehtivaid vee- ja kanalisatsiooniteenuse hindasid.

5.10. **Koopia vee-erikasutusloast** (võib lisada lingi elektroonsele dokumendile KLIS andmebaasis).

5.11. Joogiveevarustuse ja reoveekäitluse alamprogrammist ühisveevarustuse ja/või kanalisatsioonitorustiku rajamiseks rahaliste vahendite taotlemisel projekti piirkonna kinnistuomanike **kinnitused** arendatava süsteemiga liitumise soovi kohta.

5.12. **Tõend maa, ehitise, vara või seadmete omandi või valduse kohta**, kokkulepe maa või ehitise omanikuga/valdajaga projekti tegevuste lubamiseks või munitsipaliseerimise algatamist tõendav dokumentatsioon või tõendusmaterjal vara ja seadmete omandi kohta.

5.13. Jääkreostuse alamprogrammist toetuse taotlemisel **koopia erastamise või ostu-müügi lepingust või mõnest muust dokumendist**, millest nähtub, et reostuskolde likvideerimise või objekti korrastamise kohustus ei lasu taotlejal.

5.14. **Kinnitus selle kohta**, et veemajanduse programmi jääkreostuse likvideerimiseks ja siseveekogude tervendamiseks esitatud taotluse rahastamisel tellib toetuse saaja omanikujärelevalve teenuse Majandustegevuse registris (MTR) registreeritud eksperdilt, kui projekti abikõlblike kulude summa on üle 32 tuhande euro. Siseveekoguse tervendamise korral

võib toetuse saaja tellida omaniku järelevalve teenuse ka Maaparandusalal Tegutsevate Ettevõtjate Registris (MATER) registreeritud eksperdilt. Võimalusel lisada eksperdi nimi.

- 5.15. Veemajanduse programmi jääkreostuse alamprogrammist saastunud pinnase ja/või põhjavee puhastustöödeks vahendite taotlemisel **kinnitus** selle kohta, et peale puhastustööde teostamist võetakse pinnasest ja/või põhjaveest proovid, mis tõendavad puhastatud pinnase ja/või põhjavee vastavust keskkonnaministri 11.08.2010 määruses nr 38 „Ohtlike ainete sisalduse piirväärtused pinnases“ ja/või keskkonnaministri 11.08.2010 määruses nr 39 „Ohtlike ainete põhjavee kvaliteedi piirväärtused“ sätestatud normidele. Pinnase- ja/või põhjaveeproovide arv, analüüsimeetodid ja proovivõtukohtad tuleb eelnevalt kooskõlastada Keskkonnaametiga ning proovide tulemused tuleb esitada SA-le KIK esitatava lõpparuande lisana. Analüüsi peab teostama veeseaduse tähenduses akrediteeritud isik.
- 5.16. Veemajanduse programmi jääkreostuse alamprogrammist saastunud pinnase ja/või põhjavee puhastustöödeks vahendite taotlemisel **kinnitus** selle kohta, et KIKile esitatavas projekti lõpparuandes esitatakse detailne informatsioon tehtud tööde kohta, sh puhastatud maa-ala joonis (suurim lubatud mõõtkava 1:2000), kuhu kantakse piirkond, kus töid teostati, ning endiselt saastunud ala olemasolul ka selle arvatav piir.
- 5.17. **Kinnitus selle kohta**, et veemajanduse programmi siseveekogude tervendamise ja korrashoiu alamprogrammi esitatud taotluse rahastamisel esitab taotleja lõpparuandes veekogu seisundi seireandmed (toiteained: Nüld, Püld, org. aine sisaldus ning kalastikuga seotud meetmete korral kalastikuseire tulemused) enne projekti algust ning peale projekti lõppu.
- 5.18. **Veemajanduse programmi siseveekogude tervendamise ja korrashoiu alamprogrammi esitatava taotluse korral erialaeksperdi (loodusteadused) poolt koostatud uuring**, mis annab hinnangu veekogu seisundist (setted, kalastik, hüdro-morfoloogia jms tegurid) ning toob välja põhilised survetegurid, mis mõjutavad negatiivselt veekogu. Uuringu koostamisel peab järgima keskkonnaministri 28.07.2009 määruse nr 44 metoodikat. Uuring peab andma esialgsed suunised, mida on vaja veekogu seisundi parandamiseks või säilitamiseks ette võtta. Taotluse esitamise hetkel ei tohi uuring olla vanem kui 3 aastat.
- 5.19. **Veemajanduse programmi siseveekogude tervendamise ja korrashoiu alamprogrammi esitatud taotluse korral keskkonnamõtjude hindamise lõpparuanne**, kui keskkonnamõtjude hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusest tulenevalt planeeritakse taotluses tegevusi, millega kaasneb olulise keskkonnamõtju seaduse § 6 lõike 1 kohaselt. Juhul, kui seadusest tulenevalt ei ole keskkonnamõtjude hindamine vajalik, peab taotleja taotlusmaterjalidele lisama **Keskkonnaameti seisukoha keskkonnamõtju hindamise vajalikkuse kohta**. Kui Keskkonnaameti seisukoht on, et taotluses planeeritava tegevuse elluviimiseks on vajalik korraldada keskkonnamõtjude hindamine, tuleb taotlejal esitada keskkonnamõtjude hindamise lõpparuanne.